

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
Кафедра журналістики
Полтавська обласна організація
Національної спілки журналістів України

Всеукраїнська
науково-практична онлайн-конференція

«РЕГІОНАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ, РЕАЛІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ»

Збірник наукових праць за матеріалами
Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції

м. Полтава
6-7 жовтня 2022 р.

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
Кафедра журналістики
Полтавська обласна організація
Національної спілки журналістів України**

**«РЕГІОНАЛЬНА
ЖУРНАЛІСТИКА В УКРАЇНІ:
ІСТОРІЯ, РЕАЛІЇ, ВИКЛИКИ,
ПЕРСПЕКТИВИ»**

(6-7 жовтня 2022 р.)

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами Всеукраїнської
науково-практичної онлайн-конференції**

УДК 070-027.541(477)(062)

Р32

Рекомендовано до друку вченою радою
факультету філології та журналістики
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка
(протокол № 4 від 19 жовтня 2022 року)

Редакційна колегія:

СЕМЕНКО Світлана Василівна – кандидат філологічних наук, професор кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (головний редактор);

ЛИСЕНКО Леся Іванівна – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

СВАЛОВА Марина Ігорівна – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

ЗЕЛІК Оксана Андріївна – старший викладач кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

ПУРАС Наталія Вікторівна – старший лаборант кафедри журналістики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (відповідальний секретар).

Регіональна журналістика в Україні: історія, реалії, виклики, перспективи : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції / за ред. С. В. Семенко. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. № 8. 96 с.

Рецензенти:

СИДОРЕНКО Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор кафедри історії журналістики Навчально-наукового інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ГРИНЬОВА Марина Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, член Національної спілки журналістів України.

УДК 070-027.541(477)(062)

Р32

© автори статей, 2022
© Кафедра журналістики
ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022

ЗМІСТ

БОЯРСЬКА Любов. МЕДІА-МИСТЕЦЬКІ АНТИВОЄННІ ПРОЄКТИ В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ.....	5
ГАВРИЛЮК Інна. ПОВІЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА В РЕГІОНАЛЬНОМУ МЕДІАПРОСТОРІ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ.....	9
ДАНИЛЮК Наталія, ЛЮБЧЕНКО Юлія. ОНЛАЙН-ФЛЕШМОБИ ЯК СУЧАСНА ФОРМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	13
ДУБЕЦЬКА Оксана. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ДИТЯЧОЇ ТА УЧНІВСЬКОЇ ПРЕСИ НАДДНІПРЯНЩИНИ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ.....	16
ЄВДОКИМЕНКО Ірина. ІДЕЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРЕСІ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ.....	21
ЖЕЛІХОВСЬКА Наталія. ГЕНДЕРНИЙ БАЛАНС НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ FORBES	25
КАНДЮК-ЛЕБІДЬ Світлана. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ЗМІ.....	29
КИРИЛЕНКО Оксана. ЗМІНА КОНЦЕПЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО МОВЛЕННЯ СУСПІЛЬНОГО В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	33
КІРІЧЕК Ірина. МОВА ЯК СТРАТЕГІЯ БРЕНДУВАННЯ УКРАЇНИ: #KYIVNOTKIEV	37
КОЛАЧИНСЬКА Олена. РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ФОРМУВАННІ КОНСЬЮМЕРСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	41
ЛИСЕНКО Леся. ВІЗУАЛЬНА ЕТИКА МЕДІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ВІЙНИ	45
МАГДА Валерія. ОСОБЛИВОСТІ МОНЕТИЗАЦІЇ МЕДІА В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ.....	49
МИХАЙЛЮТА Валентина. МЕДІАКРИТИКА: ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ МЕДІАКРИТИЧНИХ ТЕКСТІВ	54
МІРОШНИЧЕНКО Павло. ОЗНАКИ «ПОВІЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ» В РЕГІОНАЛЬНОМУ МЕДІЙНОМУ ПРОЄКТІ	59
РЕШЕТУХА Тетяна, КУШНІР Оксана. ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ ЧАСОПИСИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	63
РОЗКЛАДКА Надія. КІНОГРАМОТНІСТЬ НА ШКІЛЬНИХ УРОКАХ (ПРЕДМЕТИ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ)	67
РУДИК Мирослава, ШАЙДА Наталія. СПЕЦИФІКА ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ОСВІТИ В ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	74
СЕМЕНКО Світлана, КАЧУР Діана. РУЙНУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ПУБЛІКАЦІЯХ ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯ «KOLONNEWS».....	78
СИДОРЕНКО Наталія. УКРАЇНСЬКОМОВНІ ТА ДВОМОВНІ ЧАСОПИСИ ХАРКОВА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ	83
СОЛОДОВНИК Дмитро. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА НОВИХ МЕДІА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	89
ТОНКІХ Ірина. ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ НОВИН У ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛАХ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	94

УДК 070.482(477.84)«18/19»

Тетяна Решетуа

кандидатка наук із соціальних
комунікацій, доцентка кафедри
журналістики

Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,

Оксана Кушнір

кандидатка наук із соціальних
комунікацій, доцентка кафедри
журналістики

Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

**ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ ЧАСОПИСИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ
КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ**

Дослідження історії регіональної релігійної преси – важлива складова студіювання літопису української журналістики, яке слугує духовному самопізнанню народу, формуванню його національної ідентичності. Ґрунтовне вивчення та критична оцінка релігійних видань потрібні для цілісного осмислення пресовидання, яке складається з локальних історій.

Упродовж означеного історичного періоду на Тернопіллі вийшли друком дванадцять видань різних християнських конфесій (греко-католицької, православної, протестантських). З-поміж них хронологічно першими були греко-католицькі.

Україномовне пресодрукування краю розпочав часопис «Одноднѣвка Бережанська», який з'явився 2 лютого 1886 року, виданий греко-католицьким священником Сильвестром Лепким з метою збору

коштів на руську (українську) бурсу в Бережанах.

Ілюстрований церковно-народний двотижневик греко-католицького спрямування «Посланникъ» виходив у Бережанах з квітня 1889 року по лютий 1911 року за редакцією греко-католицького отця Лева Джулинського. Чітко структурований часопис для широкого кола читачів і греко-католицького духівництва публікував у постійних («Кормъ духовний», «Притчѣ и приповѣсти», «Лѣтопись», «Вѣдомости», «Смѣхъ и правда») і тимчасових рубриках («Практика», «Господарство», «Адвокатській поради», «Переписка», «Дописи») статті релігійно-морального змісту, художні замальовки з життя галичан, різноматематичні просвітницькі статті та поради, розважальні матеріали. «Посланникъ» мав нечуваний на той час наклад у 5 тис. примірників і поширювався не лише в Галичині, а й на Буковині, Лемківщині, навіть у США.

Упродовж 1890–1911 років о. Л. Джулинський видавав накладом у 4 тис. примірників щомісячне освітньо-релігійне видання «Книжечки Миссійні», що пропагувало християнське виховання та просвіту народу, публікуючи невеликі прозові та віршовані тексти на релігійну чи дидактичну тематику, молитви, «образки» (світлин та репродукції ікон). Особливу цінність мають краєзнавчі матеріали, які супроводжувалися фото чи малюнками. На думку бібліографа і пресознавця Івана-Мар'яна Кривецького, «Посланникъ» і «Книжечки Миссійні» «здобули собі читача у всьому краю» [3, с. 6].

Після тривалої перерви 1925 року у Бережанах гурток греко-католицьких священників видав кілька чисел місячника для найширших мас українського народу «Ластівка». У рубриках («Відділ оповідань», «Вісти зі світа», «Відділ релігійного освідомлення», «Веселий кутик») друкувалися різножанрові матеріали про необхідність підвищення національної свідомості, освіченості українців, соціальні проблеми селянства [1, с. 169–171].

У 1933–1936 роках виходив друком річник «Зарваниця», призначений для прочан до чудотворної ікони Зарваницької Божої Матері, який видавався місцевим греко-католицьким парохіальним урядом за редакцією греко-католицького священника із Підгаєць о. Ярослава Княгинського. Його було створено задля збору коштів на відбудову та впорядкування Зарваницької парафії та залучення паломників до відпустовго місця [2, арк. 14]. До активної участі у формуванні контенту видання залучалися прочани: часопис інформував про вислухані та задоволені прохання, розміщені у відповідних рубриках («Подяки за одержані ласки», «Подяки за вислухані молитви і одержані ласки», «Витяг з протоколу Парохіального уряду в Зарваниці», «Хроніка зцілень», «Прощі з вдячності», «Надіслані листи» та інші). Також зміст часопису складали різножанрові публікації церковних діячів та прочан про віру, релігію, паломництво, церковні свята, твори красного письменства, що прославляли Богородицю. Кожне число містило світлини ікон Зарваницької Богоматері та Ісуса Христа, списки жертводавців та звіти про хід реконструкції відпустового місця.

Літопис греко-католицької періодики Тернопілля 1886–1936 років складає п'ять часописів, різних за накладом, автурою, метою і часом виходу. Найтривалішими видавничими проєктами не лише Тернопілля, а й усієї Східної Галичини того часу були двотижневик «Посланникъ» та місячник «Книжечки Миссійні», які виходили упродовж 23 і 22 років відповідно. Аналізовані видання відзначалися порівняно високим накладом (4–5, окремі числа до 10 тис. примірників). Їх зміст формували різножанрові публікації не лише духовно-релігійного характеру, але й практичні рекомендації соціального та ужиткового спрямування, художні твори. Значення означених часописів є визначальним як дієвого духовного стрижня

формування національної єдності на засадах християнської віри, релігійних та церковних традицій.

Література:

1. Галушко М. Українські часописи Тернополя і Тернопільщини (1886–1944 рр.): історико-бібліографічне дослідження / НАН України; ЛНБ ім. В. Стефаника ; Відділення «Науково-дослідний центр періодики»; відп. ред. Л. В. Снісарчук. Львів, 2008. 352 с.

2. Державний архів Тернопільської області.Ф.282. Підгаєцька повітова команда державної поліції Тернопільського воєводства. Оп. 1. Спр.174 (Розпорядження Тернопільської воєводської команди і донесення постерунків поліції про конфіскацію української націоналістичної літератури). 35 арк.

3. Кревецький І. Часописи Галицького Поділля : історико-бібліографічні матеріали з рр. 1882–1927. Часописи Поділля : історично-бібліографічний збірник з нагоди 150-ліття першої газети на Україні (1776–1926) та 10-ліття існування УС РР / склали М. Білинський, Н. Співачевський, та І. Кревецький ; за ред. В. Отамановського. Вінниця, 1927–28. С. 3–21.